

KRAKOWSKIE PISMO KRESOWE

ROCZNIK 13 (2021)

Autorzy:

KAZIMIERZ KAROLCZAK

WIKTORIA KUDELA-ŚWIĄTEK

MAREK MIŁAWICKI OP

ADAM ŚWIĄTEK

KATARZYNA ŚWIETLIK

MAGDALENA NOWAK

DAMIAN SZYMCZAK

LIDIA MICHALSKA-BRACHA

IHOR MRAKA

OŁEH DUDIĄK

OLHA SZELUCH, EMILIA KAZAN

ZOJA BARAN

AGNIESZKA BIEDRZYCKA

ROMAN HENEHA

ŁARYSA SZEŁESTAK

RUSŁAN SIROMSKYJ

PIOTR OLECHOWSKI

Elity intelektualne Lwowa

KRAKOWSKIE
PISMO
KRESOWE

Redakcja

WIKTORIA KUDELA-ŚWIĄTEK (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie)
TOMASZ PUDŁOCKI (Uniwersytet Jagielloński)
ADAM ŚWIĄTEK (Uniwersytet Jagielloński) – redaktor naczelny
ARKADIUSZ S. WIĘCH (Uniwersytet Jagielloński)

Rada Naukowa

OŁENA ARKUSZA (Instytut Ukrainoznawstwa im. Iwana Krypjakewycza Narodowej
Akademii Nauk Ukrainy)
TOMASZ GAŚSOWSKI (Akademia Ignatianum w Krakowie)
JADWIGA HOFF (Uniwersytet Rzeszowski)
ANNA JACH (Uniwersytet Jagielloński)
MARIAN MUDRYJ (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki)
WŁODZIMIERZ OSADCZY (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II)
STANISŁAW A. SROKA (Uniwersytet Jagielloński)
BOGDAN SZLACHTA (Uniwersytet Jagielloński)
ANDRZEJ WAWRYNIUK (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie)
ANDRZEJ A. ZIĘBA (Uniwersytet Jagielloński)

Recenzenci

SIMONE ATTILIO BELLEZZA (Uniwersytet w Neapolu)
KRZYSZTOF DASZYK (Uniwersytet Jagielloński)
JADWIGA HOFF (Uniwersytet Rzeszowski)
MARCELINA JAKIMOWICZ (Uniwersytet Rzeszowski)
SZCZEPAN KOZAK (Uniwersytet Rzeszowski)
ALEKSANDRA LEINWAND (Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk)
WOJCIECH MARCINIAK (Uniwersytet Łódzki)
WŁODZIMIERZ MĘDRZECKI (Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk)
JAROSŁAW MOKLAK (Uniwersytet Jagielloński)
STANISŁAW PIJAJ (Uniwersytet Jagielloński)
JOANNA PISULIŃSKA (Uniwersytet Rzeszowski)
OLEH RAZYHRAJEV (Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki)
KATARZYNA SIERAKOWSKA (Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk)
MICHAŁ SIUDAK (Uniwersytet Jagielloński)
IRYNA SKUBII (Queen's University w Kingston)
MARTA STUDENNA-SKRUKWA (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu)
PRZEMYSŁAW TOMANEK (Uniwersytet Jagielloński)
OLEH TURIJ (Ukraiński Uniwersytet Katolicki we Lwowie)
ANNA WYLEGAŁA (Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk)

KRAKOWSKIE
PISMO
KRESOWE

13 (2021)

Elity intelektualne Lwowa

Materiały z XV Polsko-Ukraińskiej Konferencji Naukowej
„Lwów: Miasto – społeczeństwo – kultura. Intelektualne elity miasta”
zorganizowanej w dniach 9-11 grudnia 2020 r. w Krakowie

redakcja tomu
Kazimierz Karolczak i Wiktoria Kudela-Świątek

Kraków

© Copyright by individual authors, Kraków 2021-2022

Opracowanie graficzne, skład i łamanie: Emilia Dajnowicz
Na okładce: Lwów. Teatr Miejski / Lemberg. Theatergebäude,
pocztówka nakł. D.G.L., [s.l., 1913]

Źródło: Biblioteka Narodowa, sygn. Pocz. 2556, [on-line:] polona.pl

Pismo ukazuje się przy wsparciu
Instytutu Historii UJ

Publikacja dofinansowana ze środków
Wydziału Historycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Czasopismo ukazuje się drukiem oraz w formacie elektronicznym
Wersją pierwotną jest wersja elektroniczna

ISSN 2081-9463 (druk)
ISSN 2392-120XR (on-line, pdf)

Kontakt z redakcją:
krakowskiepismokresowe@gmail.com
<https://journals.akademicka.pl/kpk>

KSIĘGARNIA AKADEMICKA
ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
tel./faks: 12 431-27-43, 12 421-13-87
e-mail: journals@akademicka.pl

Księgarnia internetowa:
<https://akademicka.com.pl>

Spis treści

KAZIMIERZ KAROLCZAK, WIKTORIA KUDELA-ŚWIĄTEK, <i>Wstęp</i>	7
--	---

ARTYKUŁY

KAZIMIERZ KAROLCZAK, <i>Środowisko intelektualne Zakładu Narodowego im. Ossolińskich w dziewiętnastowiecznym Lwowie</i>	15
WIKTORIA KUDELA-ŚWIĄTEK, <i>Lwów i jego mieszkańcy w latach 1847-1850 w świetle „Pamiętników” Ksawery z Brzozowskich Grocholskiej</i>	27
MAREK MIŁAWICKI OP, <i>„Ja nie znam Ojczyzny jak Polska, w jej zmartwychwstanie wierzę jak w Boga”. Dominikanin Piotr Zachariasz Korotkiewicz (1803-1873) jako jeden z duchowych przywódców ruchu patriotyczno-narodowego we Lwowie w 1848 r.</i>	51
ADAM ŚWIĄTEK, <i>Życie i twórczość Platona Kosteckiego jako wyzwanie biograficzne i źródłoznawcze</i>	77
KATARZYNA ŚWIETLIK, <i>Zofia Romanowiczówna (1842-1935) – lwowska pamiętnikarka i działaczka społeczna</i>	95
MAGDALENA NOWAK, <i>Wokół biografii metropolity Andrzeja Szeptyckiego – stan badań, źródła i metoda</i>	111
DAMIAN SZYMCZAK, <i>Z rektorskiego fotela do poselskich ław. Rektorzy Uniwersytetu Lwowskiego jako posłowie wirylni do Sejmu Krajowego Galicyjskiego</i>	137
LIDIA MICHALSKA-BRACHA, <i>Środowisko intelektualne Towarzystwa Miłośników Przeszłości Lwowa (1906-1939)</i>	153
IHOR MRAKA, <i>Lwów i lwowianie w czasie wojny polsko-bolszewickiej (lipiec-sierpień 1920 r.)</i>	165
OŁEH DUDIĄK, <i>Spisy powszechne w Polsce w latach 1921 i 1931 jako źródło do badań liczebności, struktury etniczno-wyznaniowej i zatrudnienia przedsiębiorców przemysłowych we Lwowie w okresie międzywojennym</i>	187

OLHA SZELUCH, EMILIA KAZAN, <i>Lwowski okres twórczości Wasyla Simowycza</i>	203
ZOJA BARAN, „Lwów był dla mnie Mekką”. <i>Wspomnienia Ułasa Samczuka</i>	209
AGNIESZKA BIEDRZYCKA, <i>Wojenne losy Aleksandra Prusiewicza i jego „Dziennik z wydarzeń II wojny światowej 1939-1941”</i>	225
ROMAN HENEHA, „Przy partyjnym stole”. <i>Dostawy towarów spożywczych dla nowej elity lwowskiej w latach 1944-1947</i>	245
ŁARYSA SZELESTAK, <i>Ustanowienie sowieckiego systemu przysposobienia obronnego w cywilnych szkołach wyższych we Lwowie (1944-1961)</i>	261
RUSŁAN SIROMSKYJ, <i>Ten, który łączył niepołączalne. O profesorze Petrze Nedbajle i prawach człowieka</i>	271
PIOTR OLECHOWSKI, „Nie wychowywać nowej inteligencji”. <i>Trudne lata mniejszości polskiej we Lwowie 1959-1962</i>	287

* * *

KAZIMIERZ KAROLCZAK, <i>Konferencje „Lwów: Miasto – społeczeństwo – kultura”. 30 lat współpracy polskich i ukraińskich historyków z Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie i Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. I. Franki</i>	301
AUTORZY	309